

Handläggare
Lifvendahl Zahrah

Datum
2017-09-22

Diarienummer
KSN-2017-2725

Kommunstyrelsen

Yttrande över promemorian Vattenmiljö och vattenkraft

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Miljö- och energidepartementet enligt ärendets **bilaga**.

Ärendet

Miljö- och energidepartementet har remitterat rubricerade promemoria till Uppsala kommun för yttrande senast den 2 oktober.

I promemorian föreslås att alla vattenverksamheter med koppling till produktion av vattenkraftsel genom en omprövningsprocess ska få miljövillkor som inte är äldre än 20 år.

Promemorian innehåller även förslag till ändringar i miljöbalken vad gäller miljökvalitetsnormer för vatten. Miljökvalitetsnormerna är bestämmelser om kvaliteten på miljön i en vattenförekomst och används vid tillståndprocesser i exempelvis infrastrukturprojekt med kopplingar till vatten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2018.

Promemorian kan laddas ned från regeringens hemsida:

<http://www.regeringen.se/remisser/2017/07/remiss-av-promemoria-vattenmiljo-och-vattenkraft/>

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen, miljöförvaltningen och Uppsala Vatten och avfall AB.

Föredragning

Ändringarna i miljöbalken är ett sätt att bemöta EU-kommissionens kritik av Sveriges implementering av ramdirektivet för vatten. Kommissionen har sedan 2007 drivit ett ärende mot Sverige för att tillståndprocessen rörande vattenkraften inte lever upp till att säkra EU:s krav på god vattenkvalitet. Genom den så kallade Weserdomen 2015 kom avgörande från EU-

domstolen om bland annat vilka skyldigheter vattendirektivet medför för medlemsstaterna vid tillståndsprovningar och hur begreppet "försämring av status" ska tolkas.

De föreslagna ändringarna avseende miljö kvalitetsnormer för vatten ska tydliggöra tillämpningen och tolkningen av bestämmelserna i enskilda ärenden, exempelvis vilken rättslig innebörd de har vid tillämpning av plan- och bygglagen. Bestämmelserna innebär att en myndighet och en kommun inte får tillåta att en verksamhet eller åtgärd påbörjas eller ändras på ett sätt som äventyrar möjligheterna att följa en miljö kvalitetsnorm eller försämrar vattenmiljön i strid med en norm.

Miljö kvalitetsnormerna berör både vattenverksamheter (t.ex. infrastrukturprojekt) miljöfarliga verksamheter (t.ex. avlopp) och detaljplanläggning för åtgärder som kan påverka miljö kvalitetsnormerna för vatten, inklusive bostäder samt byggnader för kommunal och landstingskommunal verksamhet. De föreslagna förändringarna kan därför få konsekvenser i samhällsbyggnadsprojekt.

I förslaget till yttrande framför Uppsala kommun att det är positivt att förslagen tydliggör vad som gäller vid provning av verksamheter och åtgärder som kan påverka vattnets status eller äventyra att beslutade miljö kvalitetsnormer följs.

Uppsala kommun har synpunkter på remissens utformning och tidplan, som inneburit att remissens relevans för VA-området varit otydlig och att tiden för att analysera förslagets konsekvenser har varit knapp. Konsekvenserna av förslagen är svåra att överblicka men Uppsala kommun ser risker med hur förslaget påverkar provnings- och tillståndsprocessen för renings- och infiltrationsanläggningar.

Förslaget riskerar att medföra ökade kostnader och förlänga tillståndsprocesser som redan i dagsläget kräver stora resurser av VA-huvudmannen. Uppsala kommun ser hellre åtgärder för att driva och utveckla befintliga och kommande anläggningar så att största möjliga miljönytta uppnås.

Uppsala kommun avstyrker de föreslagna ändringarna av miljöbalken som rör 5 och 16 kap. och efterlyser en grundlig utredning som särskilt belyser hur Sverige kan förhålla sig till EU:s krav och ramdirektivets undantag i enskilda fall utan att äventyra förvaltningen och utvecklingen av de allmänna VA-anläggningarna. Exempelvis bör undantag medges för lokala/regionala åtgärdsprogram som syftar till att på sikt förbättra situationen.

Ekonomiska konsekvenser
Inte aktuellt i detta ärende.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör

Handläggare
Lifvendahl Zahrah

Datum
2017-09-18

Diarienummer
KSN-2017-2725

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm
m.registrator@regeringskansliet.se
anna.josefsson@regeringskansliet.se
Ert dnr: M2017/01639/R

Yttrande över remiss: Promemoria Vattenmiljö och vattenkraft, M2017/01639/R

Uppsala kommun har tagit emot rubricerade remiss och redogör i denna skrivelse för synpunkter utifrån flera perspektiv; som myndighet, huvudman för VA samt samhällsbyggande.

Uppsala kommun anser att det är positivt att förslagen tydliggör vad som gäller vid prövning och omprövning av verksamheter och åtgärder som kan påverka vattnets status negativt eller äventyra att beslutade miljö kvalitetsnormer följs. Weserdomen ger vägledning för hur kommunerna ska förhålla sig till både prövningen av miljöfarlig verksamhet men även planer, program och nybyggnationer som riskerar att försämra vattnets status. Förslagen i promemorian förstärker den vägledning som Weserdomen ger. När äldre verksamheters villkor prövas kan förutsättningarna att uppmärksamma vattendomar ur klimatanpassningsperspektiv bli aktuella.

Uppsala är samtidigt en kommun i stark tillväxt med ett stort behov av ny- och omanläggning av infrastruktur som kan försörja befintliga och tillkommande invånare. Den VA-tekniska infrastrukturen omfattas av ledningsnät för dag-, spill- och dricksvatten, anläggningar för att rena dag- och spillvatten samt anläggningar för att producera dricksvatten. Förslagen i promemorian kan få allvarliga konsekvenser för förvaltandet och utvecklingen av den allmänna VA-infrastrukturen och försvåra Uppsala kommuns möjligheter att möta behoven hos en växande befolkning med högsta kvalitet i miljöarbetet.

Uppsala kommun beklagar remissens utformning och tidplan vilka dels inneburit att remissens relevans för VA-området varit otydlig och att tiden för att analysera förslagens konsekvenser har varit knapp. Det hade varit önskvärt om de föreslagna ändringarna i miljöbalken (5 kap. 3 § styckena 2 och 3 samt 16 kap. 2a §) hade skickats ut som separat remiss med en omfattande konsekvensanalys och en beskrivning hur förslagen påverkar förvaltning och utveckling av de allmänna VA-anläggningarna.

Konsekvenserna av förslagen är svåra att överblicka men Uppsala kommun ser risker med hur förslaget påverkar prövnings- och tillståndprocessen för renings- och infiltrationsanläggningar. Ändringarna kan medföra att nödvändiga tillstånd för VA-anläggningar inte medges och att kommunen därmed inte kan försörja invånarna med VA-teknisk infrastruktur.

En konsekvens skulle också kunna vara att VA-huvudmannen låses in i gamla befintliga tillstånd eller tvingas undvika utveckling av lösningar som skulle kunna minska de totala utsläppen till recipient. Förslaget riskerar även att medföra ökade kostnader och förlängda processer gällande ändringstillstånd och tillstånd, processer som redan i dagsläget kräver stora resurser av VA-huvudmannen. Resurser som Uppsala kommun hellre lägger på åtgärder för att driva och utveckla befintliga och kommande anläggningar så att största möjliga miljönytta uppnås.

Uppsala kommun avstyrker de föreslagna ändringarna av miljöbalken som rör 5 och 16 kap. och efterlyser en grundlig utredning som särskilt belyser hur Sverige kan förhålla sig till EU:s krav om att Sverige ska tillämpa God ekologisk status och ramdirektivets undantag i enskilda fall utan att äventyra förvaltning och utveckling av de allmänna VA-anläggningarna. Undantag bör medges för lokala/regionala åtgärdsprogram som syftar till att på sikt förbättra situationen, exempelvis tillstånd som kompletteras med tillsyn eller liknande. Det skulle rikta större fokus på åtgärder för att komma till rätta med gamla synder och skapa mindre administration i domstolar och myndigheter.

Kommunstyrelsen

Marlene Burwick
Ordförande

Ingela Persson
Sekreterare